

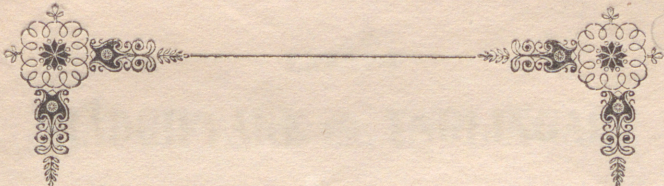
Trogen rådgifvare för ynglingar, att genom iakttagelser inom kort tid noga ...

Rheder, Edmund

MFpos.165 78 G a Br.

Under:
Ung.
(P. 1)

TROGEN

RÅDGIFVARE FÖR YNGLINGAR,

att

genom iakttagelser inom kort tid noga lära känna

den älskades karakter

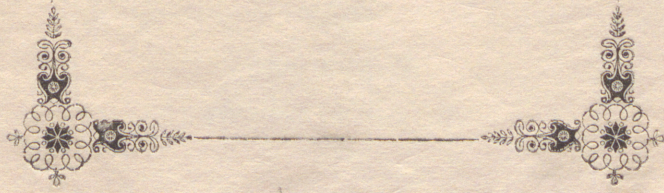
samt

andliga och kroppsliga krafter,

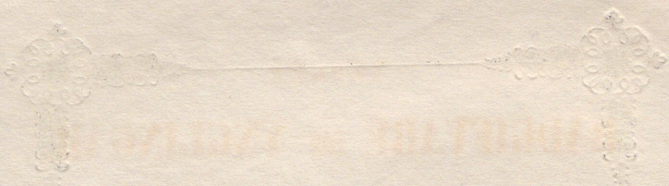
till försäkran om ett lyckligt äktenskap, m. m.

af

EDMUND RHEDER.

1849

1850

Handwritten text, possibly a title or name, appearing as a mirror image.

Handwritten text, possibly a date or location, appearing as a mirror image.

Handwritten text, possibly a name or address, appearing as a mirror image.

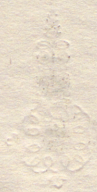
1850

Handwritten text, possibly a title or name, appearing as a mirror image.

Handwritten text, possibly a date or location, appearing as a mirror image.

Handwritten text, possibly a name or address, appearing as a mirror image.

1850

Kungl. biblioteket

0 0000 000096316

TROGEN

RÅDGIFVARE FÖR YNGLINGAR,

att genom iakttagelser inom kort tid noga lära känna

den älskades karakter

samt

andliga och kroppsliga krafter,

till försäkran om ett lyckligt äktenskap,

jemte

några lärorika uppsatser till den sanna äktenskapliga
lyckans befastande;

af

EDMUND RHEDER.

Öfversättning.

STOCKHOLM.

TRIMGREN OCH HULTMAN,

1849.

1807

RÄDGIFVARE I DE YNGLINGAR

en som tillägnad dem för att vara till nytta

den skändes berättelse

och

andliga och fysiska hälsa

en berättelse om ett lyckligt äktenskap

och

en berättelse om ett lyckligt äktenskap

och

och

och

STOCKHOLM

tryckeri och bokhandel

1807

Öfversättarens Förord.

Med lemnas i allmänhetens händer en uppsats, som på vårt språk ej haft många föregångare. Visserligen hafva vi "Hartmans Lycksalighetslära för människans fysiska lif", "Aimé Martin, Familjmödrars uppfostran" m. fl., men dessa arbeten äro af för vidlyftigt omfång och i följd deraf utaf för högt pris för att komma till en större allmänhets kännedom. Det är visst sannt att man utan alla regler genom vana och genom den naturliga känslan kan bedömma andra människor, men dessa utvägar stå ej alla till buds, och författarens mening har just varit att genom dessa reglers tillämpning framkalla denna förmåga, som mången gång finnes inneboende, ehuru ej ännu uppväckt ur sin slummer. Härigenom åsyftas ej att skada det andra könet; det vinner tvärtom, då man här endast vill uppsöka det goda, individernas företräden sinsemellan, och lemnar allt annat ur sigte. Då detta ämne är af så stor vikt, såsom afgörande en ynglings hela framtida sällhet eller olycka, vore det önskligt att denna lilla brochyr kunde gagna äfven på vårt språk, och om endast en förening härigenom blifvit välsignelserik, vore ändamålet runnet.

Stockholm i October 1849.

INNEHÅLL.

I. Trogen rådgifvare för ynglingar etc	sid. 5.
H. Lärorika uppsatser till den samma äktenskap- liga lyckans bevästande:	
Huru den älskade skall vara	„ 20.
Huru den älskade icke skall vara	„ 22.
Äktenskapet	„ 24.
Dygdiga och fromma makars lycka	„ 28.
Familjesiäne och familjelycka	„ 31.

—o—o—o—

»Es prüfe, wer sich ewig bindet,
Ob sich das Herz zum Herzen findet;
Die Wahl ist kurz, die Reue ist lang.»

Schiller.

Yngling! du har visst redan sett mången make, som, nedböjd af grämlse och bekymmer, med blekt ansigte och nedslagen blick ensam smyger omkring; icke sällan skall du äfven träffa en familjefader, som öfverlemnar sina sysselsättningar, tillbringar den mesta tiden på värdshuset, och arbetande för drycken gör sig och de sina olyckliga. Fråga blott de här eller de der olyckliga hvad som trycker dem och förleder dem till förderfliga steg. Utan tvifvel skola de flesta svara: »kärlekens och äktenskapets band, som jag lättsinnigt och utan öfverläggning sammanknöt, har förorsakat min olycka.»

Den ene af dessa beklagansvärda äkta män hade låtit blända och fjettra sig genom den yttre skönhetens glans. Men hans makas skönhet har redan längesedan förvissnat, eller han ser henne alltid, och därför har hon för honom ingen retelse mer, och nu hafva kärlekens band, som en gång hänförde honom, blifvit honom tryckande, pinsamma fjettrar.

Eller blomstrar hans unga maka ännu såsom förr, men sedan hon genom prestens välsignelse för alltid är fästad vid honom, har hon ganska mycket förändrat sig; hon har plötsligen eller småningom aflagt sitt fordnas saktmod, sin mildhet och fördragsamhet och har blifvit grälaktig, ofördragsam och svartsjuk samt lem-nar den arma mannen hvarken ro eller rast.

Den andra äkta mannen, på hvars panna man kan läsa missnöjdhet, har mer gifvit akt på sin älskades penningar än utforskat hennes hjerta. Nu fröjdar han sig väl öfver ett glänsande husgeråd, fröjdar sig öfver de många lifvets bekvämligheter, hvaraf han utan särdeles möda satt sig i besittning. Men nu längtar äfven hans hjerta efter deltagande uti glädje och sorg. Detta söker han dock förgäfves, ty hans rika fru, som står vid hans sida, är lika så känslolös som hennes guld. Hon är envis, slösande, herrsklysten, ty hennes penningar hafva ju, som hon inbillar sig, upphöjt mannen, allt kommer ju från henne. Tilläfventyrs har hon valt honom blott emedan han var en kraftig, skön man. Men gränelse och bekymmer hafva redan vanställt honom; hans fru har blifvit likgiltig för honom, om hon icke alldeles, hvad som äfven ej är mycket sällsynt, låter förleda sig till otrohet emot honom.

Fördenskull vandrar så mången make bekymmerfull omkring, derföre tillbringar så mången dag och natt med drickande och svärmande: han finner ej vid sin frus sida den lycka hvarpå han hoppats, derföre söker han den utomhus, åtminstone söker han på detta sätt lindra och för någon tid förgäta sitt bekymmer.

Och hvarföre då så många mäns olycka, som lefva i ett olyckligt äktenskap? Alla hafva mera gjort

afseende på den älskades yttre, på hennes skönhet, på hennes rikedom än på hennes hjerta, hennes dygder och fel. — Skönhet förgår och rikedom gör icke lycklig. En frus största prydnader äro ett fromt och religiöst sinne, mildhet, saktmod, foglighet, stillhet och blygsamhet. Blott der, hvarest dessa icke fela och hvarest makarnas hjertan och karakter öfverensstämma, blott der kan sann lycka vara i äktenskap. Pröfva derföre, yngling, framför allt den flickas hjerta, med hvilken du vill vandra genom lifvet och dela alla de lidanden och fröjder, som möta dig derunder. Efterforska om hon är dygdig i ordets sanna bemärkelse och om hennes hjerta öfverensstämmer med ditt eget, ty detta är mera värdt än guld och skönare än all färgglans. Likväl bör du, om du verkligen vill grunda din lycka, icke lemna det yttre hos den älskade, som du tänker välja, utan afseende, dels emedan man just af det yttre hos människan lär känna hennes inre, och dels äfven, emedan man på detta vis igenkänner närvaron eller bristen af vissa kroppsliga egenskaper, hvilka äro alldeles nödvändiga för ett lyckligt äktenskap. Dock hvem vet icke det, att vårt öga blir så lätt bländadt af den kvinliga skönheten, vårt hjerta oemotståndligt draget och fjettradt af henne? Hvem är det obekant, att kärleken är blind? Låt derföre varna dig, yngling, och låt icke rycka och öfverväldiga dig af det första intrycket, som en flicka gör på ditt hjerta. Gör dig destomer all möda att lära känna om hjerta passar för hjerta.

Dock, hur skall jag lära känna det? skall du fråga och det med skäl. Sade icke redan den vise Salomo: Bland tusende af kvinnor är knappt *en enda* utgrundlig.

På dessa grunder skola vi då göra hvarje ung man, som tänker välja sig en följeslagarinna genom lifvet, en icke ovälkommen tjänst, då vi i det följande, stödda på utmärkta fysiologers vittnesbörd, söka att gifva en kort men grundlig anvisning huru han har att betrakta sin älskades yttre, för att lära känna hennes fysiska krafter i ändamål att försäkra sig om ett lyckligt äktenskap, och huru han inom kort tid lärer att nogga känna hennes inre, hennes hjerta och hennes karakter.

Flickans hela *gestalt* måste vara regelmässig och de enskildta delarna måste hafva en viss proportion. Hon bör hvarken vara för stor eller för liten, och framför allt icke större än mannen, emedan detta är naturvidrigt; äfven i denna punkt skall mannen vara öfverlägsen.

Hufvudet måste likaså vara af medelmåttig storlek. Man bör undvika en qvinna, som har ett för stort hufvud, emedan detta efter vanligheten är tecken till en öfvermodig, herrsklysten karakter. Är hufvudet för litet, så utvisar det svaghet och enfaldighet; det bör hvarken vara för rundt eller för spetsigt. Hufvudets hållning bör utvisa något ädelt och hyggligt.

Håret skall vara tjockt, men icke långt och mjukt. Hvad färgen på detsamma beträffar, så är det kastanjebruna att föredraga framför allt öfrigt, då detta vanligen är ett tecken, icke allenast af saktmod och mildhet i karakteren, utan äfven ett tecken af stor fysisk styrka. Svart eller mörkbrunt hår antyder på stor liflighet och glädtighet, men förräder ock tillika

herrsklystnad och *egensinnighet*. Flickor med blondt hår visa sig merendels som läraktiga, hängifvande och öppna. Rödt hår förråder, som det i allmänhet tros, sällan något godt.

Den största uppmärksamheten förtjena ostridigt *ögonen*, som man med rätta kallar för själens spegel. Qvinnan må vara än så skicklig att förborga sitt inre och förställa sig, ögonen skola dock förråda det. Saktmod och häftighet, herrsklystnad och hängifvenhet, foglighet och fräckhet, dumhet och läraktighet, hat så väl som kärlek afspegla sig i ögat. Man borde fördenskull framför allt anbefalla den unge mannen iakttagande af hans älskades ögon, om det icke just vore dessa som fördunklade hans blick och beröfvade honom den lugna besinning, som till qvinnans riktiga bedömande är nödvändig. Ögon, som om morgonen bli röda eller ständigt omgifvas af ringar, äro tecken af häftiga lidelser, förborgade sjukdomar, hemliga synder och utsväfningar. De skönaste ögonen äro de svarta och blå. Stora och ljusblå ögon äro tecken af en ganska retlig, argsint och svårledd karakter; små, svarta glänsande ögon med svarta ögonbryn tillkännagifva förslagenhet, fattningsgåfva och fallenhet för intriger; svaga, tunna, nästan hårlösa ögonbryn med långa böjda ögonhår utvisa en svag själ och ett kallt hjerta.

Qvinnor, som blifvit begåfvade med *skägg*, hafva vanligen ett mycket häftigt sinnelag, ett stort anlag till välust och herrsklystnad, och icke sällan en viss fasthet i karakteren, som motsäger den innerliga hängifvenheten.

En uppåtstående *näsa* antyder på böjelse till välust, på fallenhet för kostbara nöjen, på egensinnighet

och svartsjuka. En flicka med en nedhängande näsa är aldrig uppriktig och god; hon är beständigt kall, känslolös och meddelar sig ganska litet.

Munnen bör snarare vara för liten än för stor, då i sista fallet kvinnan vanligen är kräslig och slösande. *Läpparne* böra vara slutna och röda. Bleka läppar häntyda vanligen på inre sjukdomar eller på passioner och dåliga vanor. Tjocka läppar hafva mestadels giriga, illsinta och grofkänsliga personer; flickor som hafva små läppar äro likaledes ondskefulla.

En med en bred, tjock och lång *haka* försedd flicka har en grof, stolt och häftig karakter.

Likasom alla *anletsdrag* hos mannen böra vara skarpa, kantiga och markerade, så måste omvänt kvinnans ansigte vara jemnt och utan alla kanter. Likväl skola anletsdragen till en viss grad vara tydliga uttryckta. Hvar och en kvinna, som i ansigtet har något skeft, har äfven något skeft i sin karakter, är egensinnig, falsk och envis.

Halsen måste vara rund och bör hvarken vara för kort eller för lång, ehuruval något längre än mannens hals. Uppsvälla vid vissa sinnesrörelser musklerna och ådrorna på halsen starkt, så har man en till vrede och häftighet böjd fru för sig.

Ett för smalt *bröst* visar anlag till tvinsot, och ett platt underlif häntyder på en svag kropps-konstitution. Äfven äro sådana att undvika, hvars skuldror och höfter framstå.

Vidare förtjenar afseende göras på kvinnans hållning, gång och åtbörder. I gången uttrycker sig antingen tröghet eller munterhet hos själen och kroppen, kroppslig kraft eller svaghet. Hållningen är ädeltstolt eller låg och gemen, och åtbörderna utvisa se-

desamhet, saktmod, eftergifvenhet eller fräckhet och förderfvad karakter, häftighet, herrsklystnad och dylikt.

Äfven i *klädnaden* uttrycker sig kvinnans inre, och härpå skulle den unge mannen, som söker sig en fru, särdeles fästa sin uppmärksamhet. Man bör ej tro sådana flickor om godt, som kläda sig präktigare och kostbarare än som är förenligt med deras stånd; de äro efter vanligheten fallna för prydnader, äro behagsjuka, fåfänga och slösaktiga. De skola i äktenskapet icke bortlägga denna fallenhet för grannlätter och behagsjukhet. Många stunder skola derigenom undandragas omsorgen för hennes make, barnens uppfostran och omsorgen om hushållet; många riksdalrar skola utgifvas för prydnader och derigenom hushållet råka i förfall.

På klädedrägten ser man vidare lätt, om flickan är sparsam och blygsam eller yppig och oförskämd, om hon är ordningsälskande och verksam eller vårdslös och lat. Det sista är säkert hos sådana, som bära sönderrifna och smutsiga kläder, i synnerhet underkläder; som på banden tåla knutar eller fästa banden förmedelst en knut vid kläderna. Sådana flickor blifva aldrig sorgfälliga, flitiga och ordningsälskande husfruar. Man välje derföre blott den kvinna, som kläder sig anständigt och blygsamt, snyggt och okonstladt, den hvars klädnad är öfverensstämmande med hennes stånd och med hennes inre.

Vidare tillrådes den unge mannen att betrakta sin älskade vid *arbetet* och efterse hvad för arbeten samt huru hon desamma förrättar. På detta sätt erfar han lätt om hon är verksam och hushållsaktig eller vårdslös och hågad för att pryda sig, om hon är road af arbete eller har begär till nöjen.

Slutligen bör den unge mannen söka att lära känna den flickas *temperament*, med hvilken han för alltid vill fästa sig, och skall derföre det dertill nödiga om de särskildta temperamenterna här anföras.

1. Det *melankoliska* temperamentet tillkännager en svag sjuklig kroppsbeskaffenhet, en djup och sund själ, ett mera tåligt sinne, okonstlad men säker och eftertrycklig handling. Man igenkänner det på en stor magerhet, blek hud och på ett ensamt kringvandrande.

2. Det *sangviniska* temperamentet tillkännager en stark, behaglig kroppsbyggnad, en lättsinnig, ostadig och till sinlig njutning böjd själ, ett älskvärdt gladt sinne, lättsinne och obeständighet i kärlek och stor böjelse för det manliga könet. En dam med sangviniskt eller lifligt temperament har en blomstrande ansigtsfärg och stor lätthet och mjukhet i alla rörelser.

3. Det *flegmatiska* temperamentet tillkännager en själlös och uttryckslös kropp, tröghet och likgiltighet i känslor. En med sådant temperament behäftad person har vanligen blåa ögon, ett rundt uttryckslöst ansigte, synes vara utan lidelser och förråder större eller mindre afsky för kroppsliga och andeliga ansträngningar.

4. Det *koleriska* temperamentet tillkännager en fast kroppsbyggnad och verksamhet hos själen. Det uppenbarar sig genom kroppslig styrka, egensinnighet, äregirighet och lätt uppbrusande sinne. Hud och hår äro efter vanligheten bruna.

Intet af dessa temperamenterna finnes hos *en* människa fullkomligt utbildadt, utan de äro på mångfaldigt sätt med hvarandra förblandade. Hvarest likväl det ena eller andra för starkt framträder, der är lika så litet att söka varaktig helsa som en god karakter.

Med en sådan flicka bliver sällan en man verkligen lycklig.

Dock vida viktigare och inflytelserikare än kännedom om jungfruns fysiska kraft är kunskapen om hennes karakter, hennes tänke- och handlingssätt. Äfven dessa afspegla sig i hennes yttre, och huru en persons inre utaf det yttre utforskas, skall i det följande blifva visadt.

Menniskans *anlete* är en nästan osviklig spegel af hennes själ, äfvensom af hennes hjerta och karakter. Synnerligen förråda ögonen huru menniskan tänker och lefver. Hos en flicka, som har ett uttryckslöst ansigte, som utvisar hvarken fröjder eller lidanden, hvarken glädtighet eller sorglighet, äro icke många förståndskrafter att påräkna. Det hit och dit sväfvande lystna ögat föräder lätt ett vällustigt tänkesätt. Då man nu äfven säkert kan antaga människans anlete för en hennes själs spegel, så hörer dock till bruket af densamma ett öfvadt öga; och låta inga säkra allmänna regler uppställa sig derför, i synnerhet som ynglingens öga vid bedömandet af sin älskade vanligen redan är fördunkladt, då ju, såsom allmänt bekant är, kärleken är blind.

Ytterligare äro kännetecken på en kvinnas karakter hennes *gång*, hennes *ställning* och öfverhufvud hennes *åtbörder*.

En klok flickas *gång* är säker, likformig och ädel, hvarken för hastig eller för långsam. Den koketta deremot går fram som en danserska och håller det med sjelfförtroende uppfyllda hufvudet rätt högt, samt helsar blott på väl klädda menniskor.

På en klok qvinnas *ställning* igenkänner man lätt lugn och eftertanka om husliga göromål, och i alla hennes handlingar ser man öfverläggning och förståndets användande. — En qvinna utan synnerliga anlag förblifver sittande på sin plats utan att hon vet hvarföre; hon synes noga betrakta ett föremål och tänker dock intet, hvilket man lätt kan läsa i hennes ansigte.

En person, hvars *hållning* alltid är bestämd och värdig, skall äfven säkert hafva en bestämd karakter och alltid visa sig lugn och eftertänksam, samt aldrig skakas af häftiga sinnesrörelser och förledas till excesser.

En svag själ, en häftig och hastigt uppbrusande person skall alltid genom sitt uppförande och sina åtbörder förråda obetänksamhet, ett stormande sätt och häftighet.

Den, som i blotta småsaker vill gifva sig eit viktigt, högtidligt anseende, är säkerligen full af anspråk och inbilskhet, och fördenskull en narraktig qvinna, som endast för lappri inlåter sig i strid och gräl.

Man bör vakta sig att anse människor, som visa sig något stela i sitt uppförande, för ohöfliga och obildade. Ohöflighet härleder sig ganska ofta från svaghet och blyghet, och icke sällan äro de dygdigaste, ädlast tänkande qvinnor i sitt uppförande något stela och öfverträffas vida i artighet af den koketta, som gör sig mera angeläget att studera anständighetsreglor än utbilda sig för sin bestämelse.

Den, som med öppen mun intager en enfaldig ställning, låter armarne hänga, ej vet hvar hon skall göra af sina händer, visar att hon är lika så fadd och inskränkt som nyfiken och fåkunnig.

Vidare den som alltid ler utan att anledning dertill gifves; den som utan orsak undflyr hvarje sällskap och med hängande hufvud smyger omkring kan väl anses för dåraktig. — Den förståndiga damen skrattar icke för mycket, men hon talar alltid med en vänlig min.

De som långsamt gå omkring och tyckas med möda släpa sig fram äro just icke att räkna till de arbetsälskande och verksamma människorna. En munter, liflig gång deremot häntyder på en modig och viljefull själ, på en person, som med beslutsamhet går sin lefnads mål till mötes.

En vacklande hållning på kroppen förräder o beslutsamhet och brist på erforderlig energie; ett starkt, uttryckslöst öga inskränkthet och tanklöshet.

En person, som sjelf öfverdrifvet skrattar öfver sina dumheter, hvilka han håller för qvickheter, besitter säkerligen en ganska svag själ och är af en ofördragsam natur.

En blandad och förslagen människa söker att ställa ansigtet efter allt, som enligt tider och omständigheter är passande; men en upprigtig dams drag äro alltid otvungna. En person, hvars ansigtsfärg plötsligen förändras, har intet godt samvete, och föremålet, som för tillfället omtalas, förer lätt till erkännande af skulden.

Människor, som alltid hafva sköna ord i munnen, vid hvarje hafva något att gömma åsido och icke våga att se oss i ansigtet, äro såsom baksluga och oupprigtiga varelser att undfly.

Äfven äro sådana människor att undfly, som alltför stolt upphöja hufvudet, som med välbehag främställa sina fötter, som, då man tilltalar dem anständigt och höfligt, efter lång, stolt tystnad ändtligen gifva

några få kalla bitande ord till svar och med försmädliga åtbörder betaga oss all lust till vidare samtal; de äro säkerligen fulla af stolthet, tredskhet och fåfänga.

Äfven qvinnans *klädsel* lemnar oss ett medel i handen att närmare lära känna hennes inre.

En förståndig dam kläder sig annorlunda än en kokett. Denna sednare söker så mycket som möjligt utmärka sig i klädsel och att ersätta genom densamma glans hvad som brister i hennes utseende eller rang och härkomst. Den förra deremot kläder sig nått, snyggt och enligt sitt stånd, samt söker på intet sätt att genom sin klädnad göra sig observerad och utmärka sig; hon bär hvarken en gammalmodig klädning eller hatt, ej heller en klädespersedel som är tagen efter just den nyaste modejournalen. Moder, som äfven blott på det minsta sätt träda qvinligheten eller blygsamheten för nära, bör ingen, äfven sjelfva den förnämsta damen, härma, om hon icke vill räknas till de ohysade.

Om en person har en god eller dålig smak, om hon är praktälskande eller enkel, vårdslös eller snygg, om hon är sparsam eller slösaktig, erfar man bäst, om man öfverraskar densamma vid dess dagliga för rättningar och isynnerhet om morgonen, samt då betraktar henne med en pröfvande men naturlig blick.

Till slut skola ännu några allmänna reglor för riktig kännedom om andra framställas.

Först lärer man känna människor i sjukdom, vid rus, vid spel och vid hvarje annat tillfälle, då det är fråga om vinst eller förlust.

Af hvilka laster någon beherrsas erfar man på följande sätt. Man vänder samtalet på de laster, som mest äro gängse, och af hvilka, som man förmodar, han isynnerhet beherrsas. Just sin älsklingslast skall han mest angripa och fördömma. Dock måste man dervid använda mycken försigtighet, emedan här gifvas undantag.

Den som till allt hvad han säger tillägger bekräftelser på sannfärdigheten, såsom: det är säkert, ni kan derpå förlita er, på min ära och dylikt; bör man vara försiktig med att tro; ty sådana människor tala sällan sanning.

Gif akt på hvad för folk någon umgås med; ty utaf hans sällskap lär man vanligen känna den, som man annars på intet annat sätt har tillfälle att lära känna. Derföre äfven ordspråket: säg mig med hvem du umgås, och jag skall säga dig hurudan du är.

Led samtalet på maträtter och du skall igenkänna läckergommen; tala om guld och gods och du skall lätt taga för sannt, om du har för dig en sparsam, snål eller slösaktig person. På samma sätt med alla andra dygder och laster.

Den som ofta säger emot är icke blott en oskicklig, utan äfven icke sällan en elak människa.

Den som mycket talar om sig sjelf, ofta berömer sig och skryter, är en obetydlig småaktig människa.

Den som alltid har betänkligheter, alltid ställer sig sorgsen, den som talar mycket, den som i stället för att tala brukar skrika, den, för hvilken intet är nog, är ett svagt hufvud och en seg människa.

Den som lätt och hastigt lofvar, är föga att tro. Vanligen är de lättsinniga eller lögnare, icke sällan helt och hållet bedragare.

Om någon kan bevara hemligheter, skall du se derutaf om han, skulle han vara dig än så tillgifven, dock för intet pris anförtrod dig en tredjes hemlighet.

På en till det småaktiga gränsande punktlighet igenkänner man lätt den svaga själen.

Menniskor med få kunskaper förråda sig genom alltför stor prydnad på sina saker och genom öfverflödiga kostnader.

Menniskor, som hvarje ögonblick upprepa sedvanliga, intet betydande ord och talesätt, äro sällan menniskor af mycket förstånd.

Den är en hycklare, som om en och samma sak talar så väl godt som ondt, alltefter som tillfället är eller hans fördel fordrar det.

Den som i andras närvaro ser i en spegel, sjunger, leker med något, förråder fåfänga och inskränkthet.

Den som i din närvaro för häftigt utfar emot andra, bör du vakta dig för; detsamma gör han dig i din frånvaro.

De, som med affekterad röst och konstlade hostningar tala, äro karakterssvaga och begifna på vällust.

Den, som aldrig drömmer om dig, tänker föga på dig och håller ej heller af dig.

En *rättskaffens* person skall du igenkänna derpå, om utur alla hennes handlingar ett mildt men bestämdt sätt framlyser, om hennes tal icke är för barnsligt, om hon icke ända till anstötthet inskränker sig, korteligen om alla hennes handlingar och all hennes handel och vandel öfverensstämma med hennes ord.

Inplanta dessa regler, yngling, i ditt minne och sök derefter att utforska och pröfva den flicka, som du tänker göra till din följeslagarinna genom lifvet. Men har du funnit huru hon tänker och känner, huru

hon är sinnad emot dig och andra; då fattas ännu ett, på det att du må veta »om hjerta passar för hjerta»: *pröfva dig sjelf!* Utforska framför allt om din kärlek äfven väl är grundad på varaktiga företräden hos den älskade. Tänk fördenskull bort från henne allt tillfälligt; tänk dig henne blek och oansenlig; tänk dig skrynklor på hennes sköna släta panna; tänk henne fattig, i ringhet, nedböjd af bekymmer och sjukdom; och synes hon dig då ännu lika så älskansvärd, hell då din kärlek! den hvilar på en evig grundval och skall vara oförgänglig. Och hell, tusen gånger hell ditt kärleksförbund, om du vid sådan kärlek förstår att beherrska dina böjelser till vrede, till afund, till otålighet, till misstänksamhet och till herrsklystnad! Det är ett lyckligt och välsignadt förbund och skall breda lycka och välsignelse omkring sig.

Huru den älskade skall vara.

Ära qvinnan, men sky frestelserna af hennes skönhet och ännu mer ditt hjertas förförelser!

Lycklig är du, om du ej brinner för någon annan än för den, hvilken du vill och kan välja till din följeslagarinna genom hela lifvet.

Håll ditt hjerta fritt från alla kärleksförbindelser, hellre än du erbjuder det åt en qvinna af litet värde. En högsinnad man skulle icke kunna finna sig lycklig med henne. Du skall antingen hafva evig frihet eller en maka, som lofvar dig den ädla föreställningen, hvilken du har utaf menskligheten och synnerligen af qvinnokönet.

Hon måste vara en af dessa utvalda själar, som i högsta grad förstå religionens och kärlekens skönhet. Vakta dig att utstyra henne med din fantasi, under det hon i sjelfva verket är något helt annat.

Då du finner henne så beskaffad, då du ser henne otvifvelaktigt upptänd af kärlek till Gud, då du ser henne skicklig till en ädel hänförelse för hvarje dygd, då du alltid ser henne nitisk att göra allt godt, som hon förmår, då du i henne ser en oförsonlig fiende till alla osedliga handlingar, då hon med dessa företräden förenar en bildad själ, utan all äregirighet att låta honom visa sig, då hon destomer med en sådan själ är den hyggligaste bland qvinnor, då alla hennes ord och handlingar andas godhet, behaglig naturlighet, höga känslor, kraftig vilja vid utöfning af

sin pligt, uppmärksamhet att ingen göra ondt, trösta den bedröfvade, och betjena sig af sina intagande egenskaper för att upphöja andras tänkesätt: då älska henne med stark kärlek, med en kärlek som är henne värdig!

Hon är dig liksom en skyddsengel! Hon är dig liksom det lefvande uttrycket af Guds befallning att hålla dig långt från hvarje dålig handling, att uppägga dig till hvarje ädelt företag! Vid allt hvad du företager dig tänk på att förtjena hennes bifall, tänk, då du börjar det, att hennes sköna själ är glad att hafva dig till vän; tänk att ära henne icke för människorna, på hvilka föga beror, utan för Guds allseende öga.

Då detta väsende är af så högtänkt sinne och så trogen religionen, så skall din starka kärlek till henne icke vara någon öfverdrift, ej något afguderi. Du skall älska henne just derföre att hennes vilja är i fullkomlig öfverensstämmelse med Guds vilja. Under det du aktar den ena, aktar du äfven den andra, eller snarare, den som du aktar skall alltid vara hans vilja. Ja, om det vore möjligt att hennes vilja motsade den gudomliga, skulle den ljufva förtrollningen upplösa sig och du ej mera älska henne.

Denna fullkomligt ädla kärlek skall af många låga sinnen, af dem hvilka ej hafva något begrepp om en upphöjd qvinna, hållas för hjernspöke. Beklaga eder låga vishet! Rena och kraftiga, till dygd uppmanande känslor af kärlek äro möjliga, de äga rum, ehuru väl sällan. Och männerna skola säga: *Antingen denna, eller ingen!*

SILVIO PELLICO,

Huru den älskade icke skall vara.

Men akta dig, jag upprepar det, att hålla en kvinna beundransvärd för sin dygds skull, som icke är dygd! Då blir det, som man kallar kärlek, förvandladt till roman; kärleken blir då löjlig och skadlig, den blir då en ovärdig hjertats hängifvenhet åt en afgudabild.

Aktningsvärda och till och med i högsta grad aktningsvärda kvinnor lefva ännu på jorden; men sådana finnas ock, och i stort antal, hvilkas uppfostran, andras onda exempel och eget lättsinne hafva förderfvat; sådana, som ej förmå att lyfta sig nog högt för att uppskatta en dygdig mans önsknigar; sådana, som hellre vilja vara tillbedda för sin skönhet och sitt lifliga sinne än förtjena kärlek genom ädelhet i sina tänkesätt.

Men så ofullkomliga kvinnor pläga vara farligast och farligare än de helt och hållet låga. De förleda icke blott genom sitt behag och genom sin studerade konst, utan ofta destomer genom några dygder, genom den förhoppning som de låta påskina, att hos dem det goda råder öfver det onda. Fatta icke denna förhoppning, då du hos dem märker mycken fåfänga eller andra betydande brister. Var sträng vid deras bedömande, icke för att tala illa om dem, äfvensom ej för att öfverdrifva deras fel, utan för att sly dem vid de tillfällena, då du förutsätter att du kan falla i en nedrig snara.

Ju mera du af naturen har känning af kärlek och är böjd att tillbedja en värdig kvinna, desto mer bör du göra dig till pligt att icke vara tillfreds

med medelmåttiga dygder hos henne för att kunna gifva henne titeln af väninna.

Oromoraliska ynglingar och alla som likna dem skolla bespotta dig, kalla dig stolt, oartig, skenhelig. Derpå beror intet; förakta deras dom. Var icke stolt, oartig och skenhelig, men gif äfven dina höjelser-intet pris! Var ståndaktig i att hålla ditt hjerta fritt, eller att erbjuda det till offer blott åt en sådan qvinna, som har full rätt till din aktning.

Den som älskar en förträfflig qvinna förlorar icke tiden att krypande uppvakta henne, att underhålla henne med smicker och onyttiga suckar. Det skulle hon icke tåla. Hon skulle skämmas att hafva en dagdrifvare, en vekling till älskare. Hon kan blott värdera vänskap af en öppen värdig man, som mindre gör sig bekymrad om att tala med henne om kärlek än att behaga henne med berömvärda grundsatser och berömvärda handlingar.

Den qvinna, som tillåter att mannen ligger barnsligt som en slaf för hennes fötter, för att med föraktligt tålamod fördraga tusende nycker af henne, tänkande blott på konstlade artigheter och kärliga skälmstycken, låter derigenom tillräckligt förstå, att hon om honom och sig sjelf ej har något högt begrepp. Och den som finner nöje i sådant umgänge, den som älskar utan något ädelt mål, utan målet att förädla sig under det han hyllar en stor dygd, den missaktar på ett eländigt sätt både själ och hjerta, och det skall blifva honom svårt att bibehålla tillräcklig handlingskraft för att framdeles göra något godt i verlden. Jag talar icke om alldeles sedeslösa qvinnor; den förståndige mannen har en afsky för dem, och att icke fly dessa är den största skam.

Då en kvinna synes dig vara värd din kärlek, skall du icke öfverlemna dig åt misstanka, åt svart-sjuka, åt den oförståndiga åstundan att dåraktigt för-gudas af henne.

Gör ett godt val och älska då först, utan att plå-ga dig och din utvalda med besvärliga nycker, utan att oroa dig om hon för hvarje främmaude älskvärd-het är blind eller ej, utan att åstunda att hon af öm-het för dig skall råka utom sig!

Var religiös, för att vara rättvis, för att offra beundran och vänlig tillgifvenhet åt en stor förtjenst, för att upphöja dig till ett väsen, som synes dig som det högsta, på det att hennes kärlek till dig skall växa till en högre grad än du är i stånd att inse.

De svartsjuka, som liksom falla i raseri, emedan de icke äro nog älskade, äro verkliga tyranner. In-nan man hatar en förnöjelse, måste man afsäga sig densamma; innan man blifver en tyrann eller nedsjün-ker från kärleken till någon annan ovärdighet, afsäger man sig kärleken.

SILVIO PELLICO.

Äktenskapet.

Då ditt hjertas böjelse och omständigheterna be-stämma dig till äktenskap, så träd till altaret med he-liga tankar, med verklig föresats, att lyckliggöra den, som anförtrod dig sitt lifs omsorg, som bortlägger si-na föräldrars namn för att antaga ditt, som föredrar dig framför allt som hittills var henne dyrbart, och

hvilken hoppas att genom dig gifva lif åt nya förnuf-tiga varelses, som äro kallade att höra Gud till.

Sorgliga bevis på menckliga obeständigheten! De flesta äktenskap ingås af kärlek, beledsagade af hög-tidliga tankar, helgade af den bästa vilja, att välsigna dem ända in i döden, och ett par år derefter, stundom redan inom några månader, blifver det förenade paret kärlekslöst, de kunna knappt tåla hvarandra, förolämpa hvarandra genom ömsesidiga förebräelser, och åsidosätta den ömsesidiga höfligheten.

Hvarför då? Framför allt emedan de som gifva sig icke tillräckligt känna hvarandra före bröllopet. Var försiktig i valet, försäkra dig om goda egenskaper hos den älskade eller var förlorad. Dessutom härleder sig brist på kärlek utaf svagheten att gifva efter för obeständighetens frestelser och emedan man icke är nog uppmärksam att dagligen säga till sig sjelf: »föresatsen som jag fattade var en förpligtelse; jag vill vara fast att framhärda hos hennel»

Här likasom i alla andra lifvets omständigheter gif derpå akt, att människans lätthet att lägga sig på den elaka sidan är ganska stor; gif akt på, att det, som gör människan föraktlig, icke är något annat än brist på kraftig vilja; gif akt derpå, att det, som uppfyller samhället med skändligheter och olycksfall, just icke är något annat än karakterslöshet!

Ett äktenskap kan blott med det vilkor vara lyckligt, att hvar och en af de båda makarne förestafvar sig såsom sin första pligt denna oföränderliga föresats: »Jag vill för alltid älska och ära det hjerta, åt hvilket jag gaf en rättighet till mitt!»

Om valet var godt, om den enes hjerta förut ej var förderfvadt, så är det icke sannt att det kan ur-

arta och blifva otacksamt, så snart den andra öfverhopar med behaglig uppmärksamhet och ädelmodig kärlek.

Man har ännu aldrig sett att en man, som icke gjort sig skyldig till någon ovärdig råhet eller en ovärdig försummelse eller andra fel mot sin fru, då han en gång var henne dyrbar, icke har förblifvit henne dyrbar.

Qvinnans själ är af naturen mild, erkänksam, böjd att i högsta grad älska den man, som ej upphör att älska henne och förtjena hennes aktning. Men emedan hon är mycket retlig, så vredgas hon äfven lätt öfver mannens klena älskvärdhet och öfver alla de fel, som kunna beherrska honom. Och denna vrede kan hon lätt drifva till oöfvervinnelig motvilja och alla derifrån härflytande villfarelser. Den olyckliga skall då visserligen lasta på sig en stor skuld, men orsaken till all hennes skuld är säkerligen mannen.

Outplånlig vare hos dig den öfvertygelsen: ingen fru, som på sin bröllopsdag var god, förlorar sina dygder i sällskap med en man, som vet att åt sig bibehålla sin rätt till hennes kärlek.

För att hafva en varaktig rätt till en hustrus kärlek, måste man icke förlora i värde i hennes ögon, måste genom äktenskaplig förtrolighet den mannens aktning och behaglighet icke förminskas, som han visade henne innan han förde henne till altaret, måste han icke blifva en blind slaf åt henne och vara oskicklig att visa henne till rätta, men äfven icke låta henne känna någon despotisk myndighet eller tillrättavisa henne med hårdhet; då skall hon alltid hafva orsak att bibehålla ett högt begrepp om hans förstånd och hans rättskaffenhet, hon skall sätta en ära deri att vara hans hustru och vara beroende af honom; då skall det beroende, i hvilket hon står till sin man,

icke hafva blifvit henne pålagdt af honom utaf stolt-
het, utan genom känslan af sann värdighet och af hen-
ne fritt utvaldt.

Det bästa val, som du hos en hustru kan hafva
träffat, och den visshet, som du har om de ut-
märkta dygder, hvilka smycka henne, må icke förle-
da dig att hålla för mindre nödvändigt en oupphörlig
uppmärksamhet å din sida att synas älskvärd i hen-
nes ögon, icke säga ungefär så här: »hon är så full-
komlig att hon förlåter mig alla mina fel; det faller
mig icke in att tänka derpå, att göra mig dyrbar för
henne, hon älskar mig lika mycket ändå.»

Huru? Emedan hennes godhet är så stor, vill du
föga beflita dig att behaga henne? Förvilla dig icke!
Just emedan hennes själ är utmärkt, skola sorglöshet,
vanarter och nycker vara henne så mycket mer be-
dröfvande, så mycket vidrigare. Ju större behag det
är i hennes seder och hennes känslor, desto större är
behofvet hos henne att finna det på samma sätt hos
dig. Om hon icke finner det, om hon ser dig öfver-
gå från en förälskads intagande höflighet till en dålig
äkta mans sårande oaktsamhet, så skall hon utaf dygd
länge tvinga sig att älska dig oakadt din ovärdighet,
men tvånget skall vara förgäfves. Hon skall förlåta
dig, men hon skall aldrig mera älska dig, och du
skall vara olycklig. Ve då, när hennes dygd icke kan
bestå hvarje prof och en annan man behagar henne!
Hennes hjerta, af dig icke tillräckligt uppskattadt, af
dig icke bevakadt, skulle kunna blifva ett byte för en
straffvärd lidelse, en för ditt eget, för hennes lugn,
för dina barns lugn förfärlig lidelse!

Många män äro i denna belägenhet, och deras
hustrur, som förbanna dem, voro förr dygdiga. De

olyckliga kommo på afvägar, emedan de icke blefvo älskade.

Då du har gifvit en qvinna den heliga titeln af din hustru, måste du egna dig åt hennes välgång, likasom hon måste egna sig åt din; men förpligtelsen som åligger dig är större, emedan hon är den svagare delen, och du såsom den starkare bör i högre grad vara henne ett mönster i allt godt och i allt vara henne till bistånd.

Dygdiga och fromma makars lycka.

Man antager två förståndiga och sedliga personer af båda könen, som kände och älskade hvarandra och på sina hjertans kallelse, under klokhetens bifall och på förnuftiga föräldrars och vänners råd, slötta detta heliga och grannliga förbund, och då skola icke tusende besvärligheter träffa deras äktenskap. Deras kärlek skall icke genom njutningen förvandla sig i köld, icke deras förståndiga umgänge i afsmak, utan både i en mildare vänskap och en sig dagligen förnyande förnöjsamhet. De hafva begge omtanka för hvarandra, emedan de älska hvarandra; kärleken underlättar deras pligter, och en noggrann utöfning af deras pligter underhåller och förökar kärleken. De befordra hvar och en i sin mån den husliga välgången, och båda komma på särskildta vägar likväl i endragt till enahanda mål. Att vara verksam var en pligt, som de redan utom äktenskapet sökte uppfylla; i äktenskapet erhåller denna pligt en nogare bestämning,

flera bevekelsegrunder, mera lif och genom kärleken mera behag. — De understödja hvarandra i sin gemensamma afsigt med råd och bistånd, med klokhet och erfarenhet och med ömsesidigt exempel. De låna hvarandra omvexlande sina insigter, utan att genom stolthet göra sig betald därför. Kärleken uppeldar deras förstånd, och vid gemensamheten af deras lycka, deras bekymmer och arbete, äfvensom vid deras barns uppfostran, fänka och lefva de som ett. Han råder, såsom familjens hufvudman, och dock med henne tillika. Hon älskar honom som sin man och aktar honom som sitt stöd. Han älskar henne som sin hustru och vördar i henne en dygdig väninna och husfru. Dygden var redan utom äktenskapet deras samvetens kallelse, den de troget följde. Till denna kallelse uppmuntras de genom kärlekens band ännu mer. Och huru skulle det vara möjligt att de icke begge gemensamt skulle arbeta på upphöjande af sina dygdiga tänkesätt, hvilka äro själens lycka och deras älskvärdaste förtjenst, då de älska hvarandra och genom äktenskapet se nya föremål för dygdens utföring för sig framställda? Deras hjertan, uppfyllda af religion och människokärlek, meddela hvarandra vexelvis dessa känslor, och de föröka sin egen tillfredsställelse derigenom, att de låta desamma hafva sitt inflytande på det bästa i verlden, och att de betrakta sin ömsesidiga lycka såsom en försynens välgörning, såsom en skänk, som under den högstes skydd skall dem bevaras. De finna tröst när andra icke finna den, emedan de hafva religion. De anse sin ställning såsom ett gudomligt föranstaltande och äro tillfreds mången gång då andra darra i sitt äktenskap. *Hal-*ter sjunger om sin Elise:

Du var mitt råd, och ingen än vi båda
 Förnam hvad lycka Gud mig har beskärt;
 Jag fröjdade mig att dig så glad få skåda,
 Det var mig mer än lycka, ära kärt.
 Om ett förtret mitt hjerta just har sårat,
 Men lugn och tröst du till min sida kom,
 Din hulda klagan mig ej nånsin däraf,
 Från lidande till ro jag straxt vändt om.

Deras ömsesidiga trohet är deras kärleks skyddsengel och bevarar dem från den fiendtliga misstanken och den dödande svartsjukan. De förblifva menniskor, som äro underkastade felsteg och godtgöra dem genom ånger och ömsesidigt öfverseende. Den ene förbättrar, ledd af mild klokhet och lifvad af kärleken, den andres öfverilningar, och deras uppriktighet blifver aldrig en graf för högaktningen, emedan den modereras af anständigheten. De aflägsna allt som gifver näring åt hjertats stolthet och tillfälle till missaktning; ty bådadera döda kärleken. Och hvilket fält af dygder öppnas dem icke blott genom den gemensamma uppfostran af deras barn! Och tillika hvilka fröjder för hjertat! Fröjder som för dem förökas i deras barns välfärd och förljufva alla omsorger och besvär att uppfostra dem!

Hvilken vishetsfull kontrast är det icke i olikheten af de båda könen karakter, och med huru många fördelar och behag af lifvet är icke denna olikhet förbunden!

Det manliga könets mod och tapperhet samt det qvinligas mildhet och blygsamhet; mannens stora förstånd i uppfinningar och mödosamma företag, i offentliga förrättningar, och det täcka könets fina förstånd i det, som fordrar ordning, anständighet och smak i husgerådet, huru mycket behöfva de icke och under-

stödja hvarandra! Mannen böjd att herrska och kvinnan skicklig att genom saktmod mildra hans herravälde; han skicklig att beskydda och försörja henne; hon skicklig att lindra hans sorger och genom sin vänlighet godtgöra dem; han skicklig att förvärfva; hon böjd att bevara det förvärfvade och att genom sparsamhet dertill lägga sin egen andel; äro icke då båda skapade för hvarandra? Qvinnokönets milda väsen mildrar mannens modiga sinne, att det icke urartar till trots. Qvinliga karakterens munterhet och lillighet passar förträffligt att åter uppmuntra honom efter långa ansträngningar, och att vakta hans allvar, så att det ej förvandlar sig till vresighet. Det täcka könets känslor äro ömma och flygtiga känslor; mannens känslor intränga långsammare och gå djupare. Så kunna begge könen uppmuntra och stilla hvarandra, och, när de möta hvarandra i sina felaktiga böjelser, visligen gå undan för hvarandra.

GELLERT.

Familjesinne och Familjelycka.

I familjer, som styras af förnuft och kärlek, är *allt ett*. Hvar och en gläder sig åt den andra. Hvar och en anser allt hvad som träffar den andra som sitt eget. Sina glädje- och sorgedagar hafva de tillsammans. Hvar och en känner sin plats; han verkställer gerna hvad som tillfaller honom, och, om han kan, ännu mer. Hvar och en söker att bära så mycket han förmår af den gemensamma bördan och lätta den andra. Ingen påskyndar den andra! Ingen gör ingrepp hos den an-

dra, ingen träder den andra i vägen, ingen gör anspråk på den andra. Hvar och en tager icke mera än honom tillkommer och gifver derutaf äfven gerna med sig.

Dock, om hvad som honom tillkommer, kan här ej en gång blifva fråga; här är ingen beräkning, kärleken förstår sig icke derpå, och den har ej heller behof derutaf. Alla instämma i en ton, alla bidraga till den glädliga underhållningen. Alla meddela sig och alla höra på för att inhämta. Gemensamt talas och rådslås om allt och derigenom det bästa lätt funnet. Öfverallt ser man den naturliga, lyckliga vevverkan, den harmoniska inverkan på hvarandra, öfverensstämmelse i vilja, i tankar, i sträfvan och handling, i önskingar, i förhoppningar och tålmod.

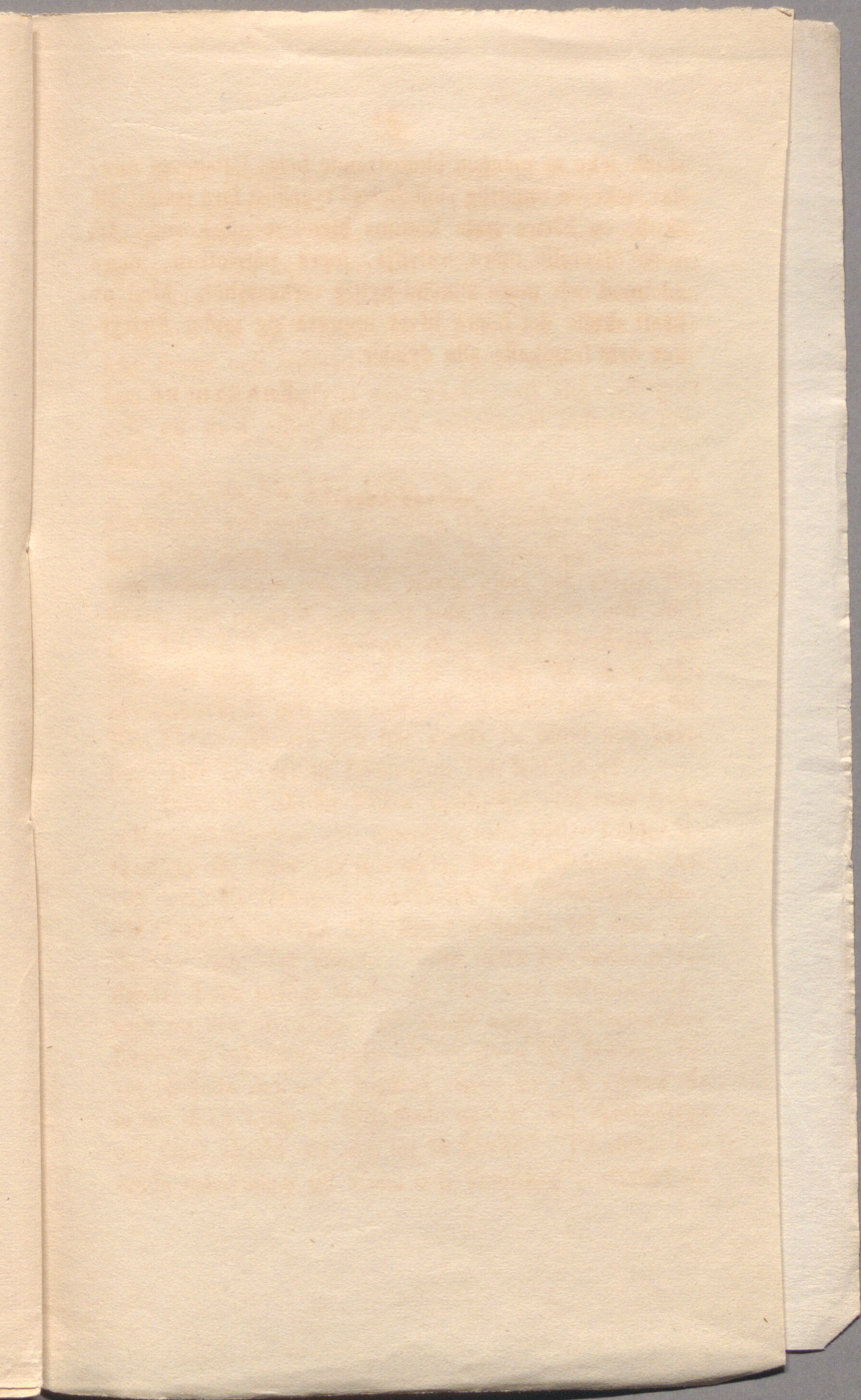
I familjer, som styras af förnuft och kärlek, är äfven *ett religiöst sinne* rådande. Det helgar sympathiens och blodets förening; det aflägsnar alla störande uppträden; det mildrar alla obehagligheter, det upphöjer all välvilja; det förebygger missförstånd och gifver mod och kraft till allt, som gemensamt måste verkställas.

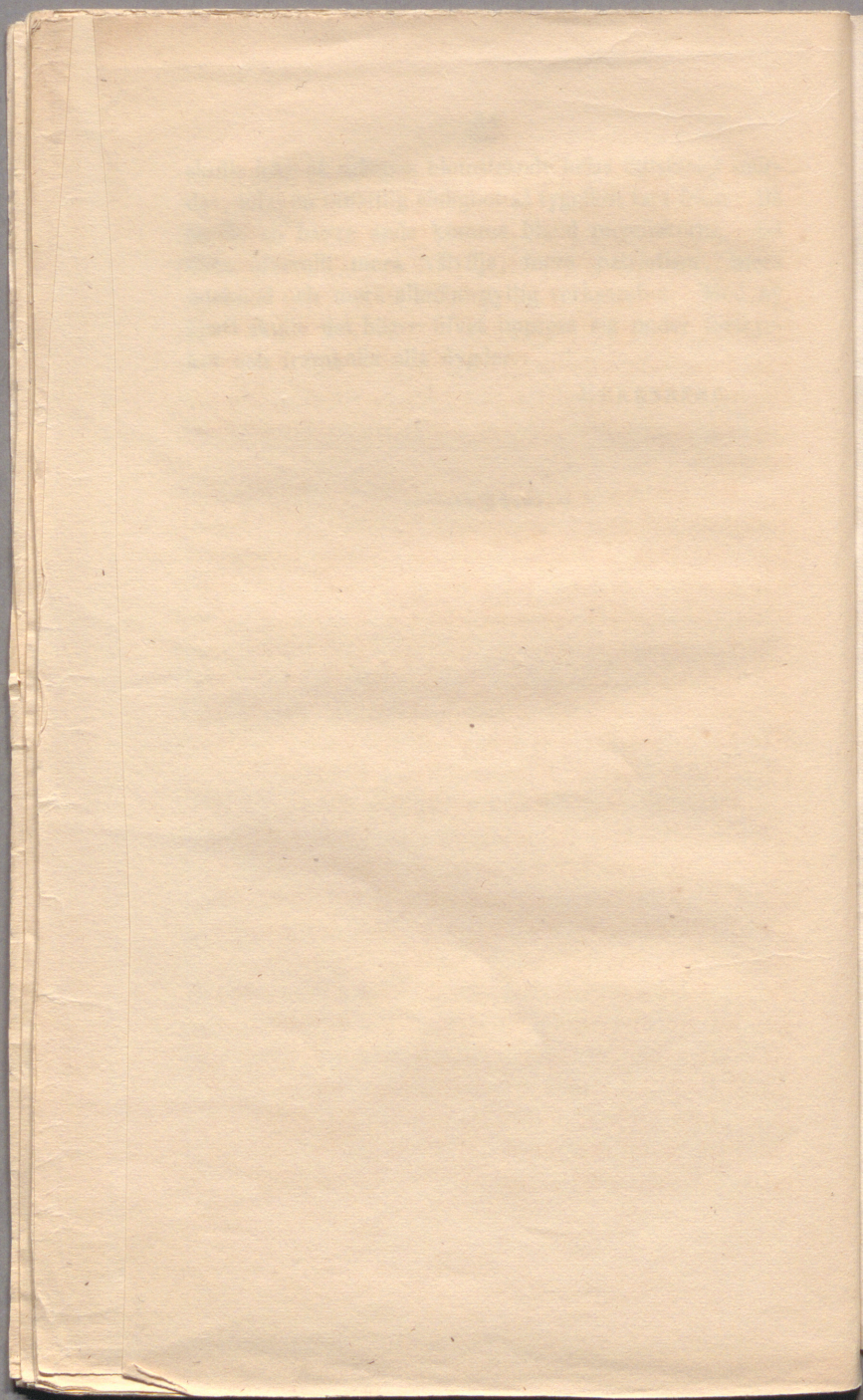
Här dyrkar man Gud och dygden med ett fritt och fröjdefullt sinne. Gud och dygden äro de sköna tankar, i hvilka deras upphöjda hjertan sammanträffa. Ett fromt sinne är innersta föreningspunkten för allt. I den gemensamma tillbedjan och undergifvenheten, i den gemensamma tacksägelsen och förtröstan äro alla hvarandra nära och känna sin närvaro upplyftad öfver all tid och alla jordiska förhållandens omvexling. De vilja förblifva goda och hvarandra trofasta, på det att de en gång i en bättre verld må höra hvarandra till likasom här på jorden.

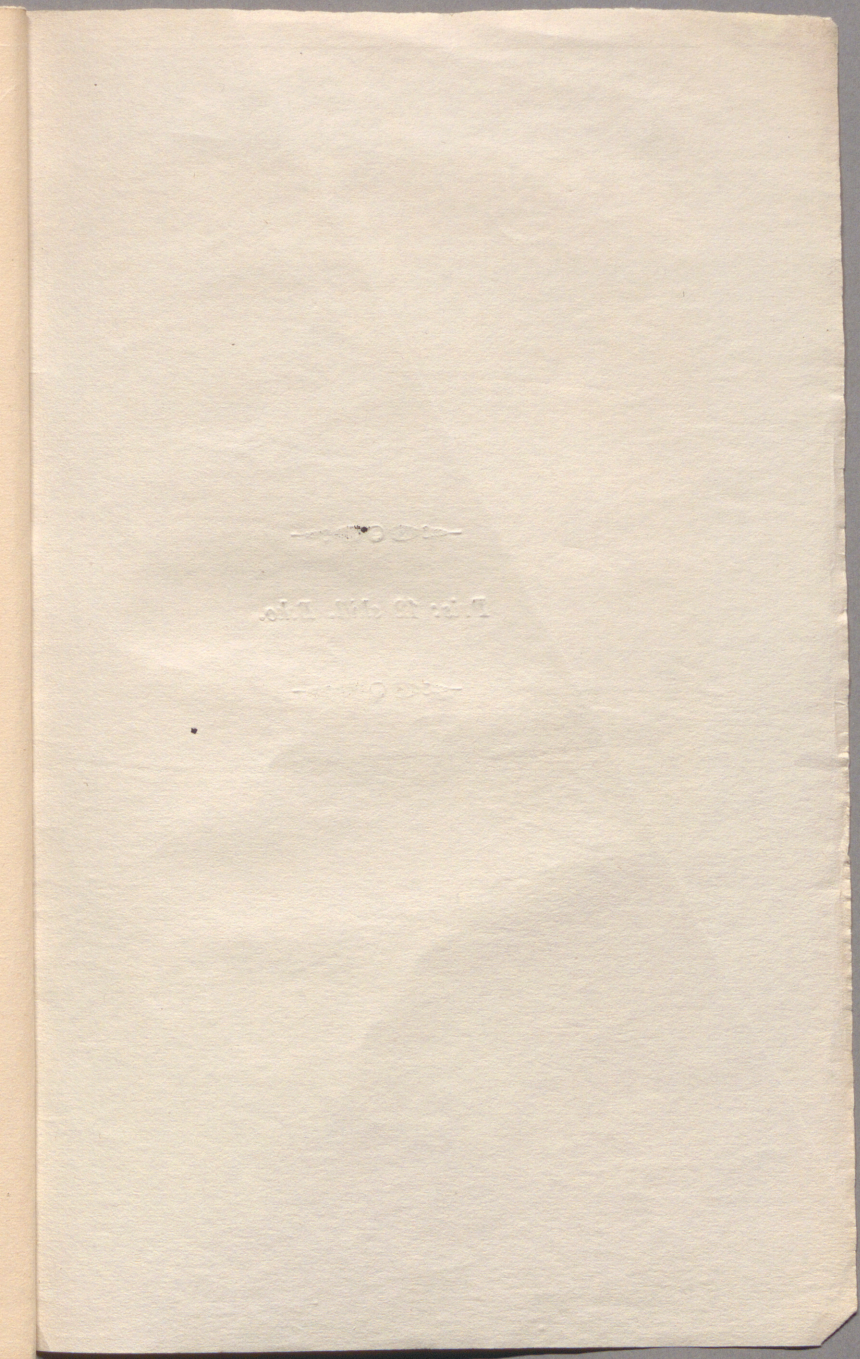
Hvad kunde för den oförvillade människan öfverträffa *familjelyckan*. Hvilken rikedom af kärlek och glädje i denna lilla stilla verld! Här har hon allt och sig sjelf. Här behöfver hon icke gå utom sig för att vara glad. Hon är det så mycket mer, ju mera hon förblifver sig sjelf beslägtad och trogen. Här följer icke ånger och ledsnad på ett flygtigt nöje. Här lärer hon att redligt uppfylla sina pligter, att älska 'allt godt och att med alltid lika stor enthusiasm befordra det-samma.

Det kan här icke blifva oss svårt att förgäta de stormande bekymren, de oblida trångmålen, det lysande intet, det låga ändamålet och de eländiga passioner, som finnas utom oss. Då allting gjort oss svaga och trötta, har uppfyllt oss med leda vid lifvet och med bitterhet emot människorna, då vilja vi återfinna oss och vårt lugn i skötet af vår familj; då skall vårt människovärde och vår menniskoaktning rädda sig hit. Här bo de säkrare och här samla de alltid nya krafter. Här är vårt lif förborgadt och lycksaligt!

Ingenting skulle bättre upphjelpa staternas lycka och mensklighetens väl; ingenting med bättre följder låta ställa sig emot vår tids onda, än *familjesinnet*. Äfven deri, att fåfånga, praktkärlek och förskingringsbegär så ofta motverka det, ligger grunden till våra villfarelser och vårt elände. Vore detta familjesinne rådande, huru många skulle då icke vara tillfredsställda, som nu äro olyckliga! Då skulle ingen förförelse mer förderfva oskulden, ingen öfverdrifven lyx betunga lifvet, belasta det med ängsliga omsorger och endast låta oss finna hjelp af förtvillade medel. Då skulle dygden finna skydd der den nu är förrådd. Då skulle tusende anledninga till afund och fiendskap bortfalla; då

Pris: 12 skill. B:ko.

